

МОРСКА СТРАТЕГИЯ
ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА В МОРСКИТЕ ВОДИ НА РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ ЗА ПЕРИОДА 2022-2027 г.

/МОРСКА СТРАТЕГИЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ 2022-2027/

ДОКЛАД
ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

ЗАКОНОДАТЕЛНА РАМКА

Докладът за екологична оценка (ЕО) е разработен в съответствие с приложимото българско, европейско и международно законодателство:

1. Закон за опазване на околната среда
2. Закон за биологичното разнообразие
3. Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми

Целите на екологичната оценка са:

- интегриране на предвижданията по отношение на околната среда в процеса на развитие като цяло и въвеждане принципа на устойчиво развитие в съответствие със ЗООС;
- идентифициране, описване и оценяване по подходящ начин възможните въздействия от прилагането на Морска стратегия върху компонентите и факторите на околната среда;
- обезпечаване на превантивен контрол по отношение на опазване на околната среда и защита здравето на хората.

СЪДЪРЖАНИЕ НА ПРОЕКТ НА МОРСКА СТРАТЕГИЯ (1)

Проектът на втората Морска стратегия на Република България и програмата от мерки (ПоМ) за периода 2022-2027 г. се изготвя в изпълнение на Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, от 17 юни 2008 г. за създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамкова директива за Морска стратегия, РДМС), транспонирана в Закона за водите и Наредбата за опазване на околната среда в морските води.

СЪДЪРЖАНИЕ НА ПРОЕКТ НА МОРСКА СТРАТЕГИЯ (2)

Целите на Морска стратегия за опазване на околната среда в морските води на Република България за периода 2022-2027 г. са:

Постигане и поддържане на „добро състояние“ на морската околна среда.

Защита и съхраняване на морската околна среда, предотвратяване на нейното влошаване или, когато е практически възможно, възстановяване на морските екосистеми в територии, които са били неблагоприятно засегнати.

Предотвратяване и намаляване на въвеждането и освобождаването на вещества от антропогенен произход в околната среда с цел поетапно премахване на замърсяването и гарантиране липсата на съществено въздействие или опасност за човешкото здраве, биологичното разнообразие на морските екосистеми и законосъобразното използване на морето.

СЪДЪРЖАНИЕ НА ПРОЕКТ НА МОРСКА СТРАТЕГИЯ (3)

Програмата от мерки (ПоМ) обхваща **9 теми**: седем от тях са свързани с единадесетте (11) качествени дескриптори на морската среда, а двете са допълнителни теми: защитени морски зони и общи, както са описани по-долу:

СЪДЪРЖАНИЕ НА ПРОЕКТ НА МОРСКА СТРАТЕГИЯ (4)

Програмата от мерки съдържа два основни типа мерки:

Съществуващи мерки

26 броя, съществуващи мерки са приетите в рамките на други политики такива, които са изцяло или частично от значение за постигането на екологичните цели, предприетите мерки в рамките на Директивата за местообитания, на Директивата за птиците, Рамковата директива за водите, Директивата за наводненията и Директивата за градските отпадъчни води или на някои "секторни" политики (Конвенциите за баластните води, за общата политика в областта на рибарството, за морска транспортна политика).

Нови мерки

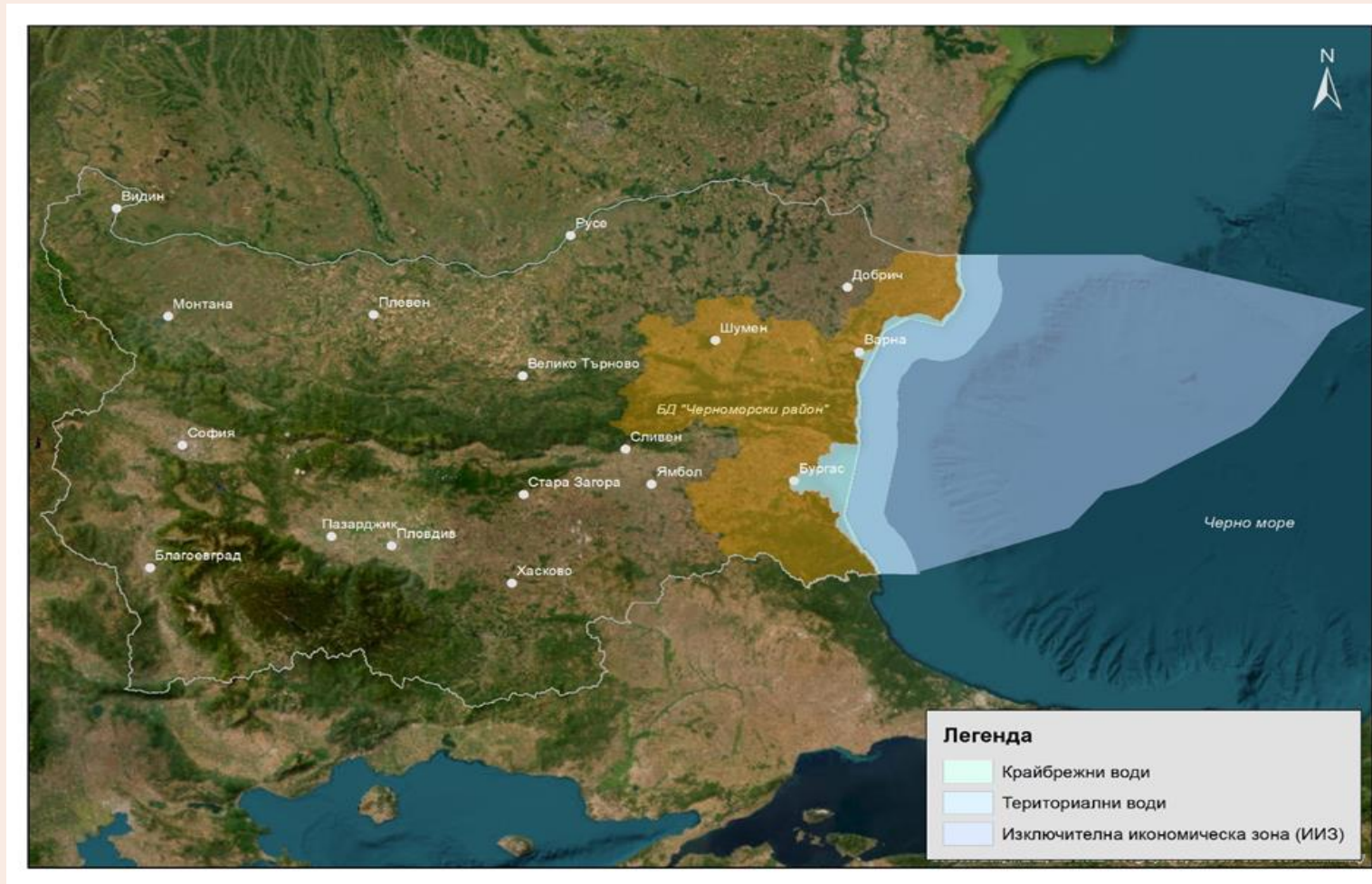
18 броя, като от тях 13 (от №1 до №13) са трансгранични мерки и 5 (от №14 до №18) са национални.

ОБХВАТ НА ПРОЕКТА НА МОРСКА СТРАТЕГИЯ

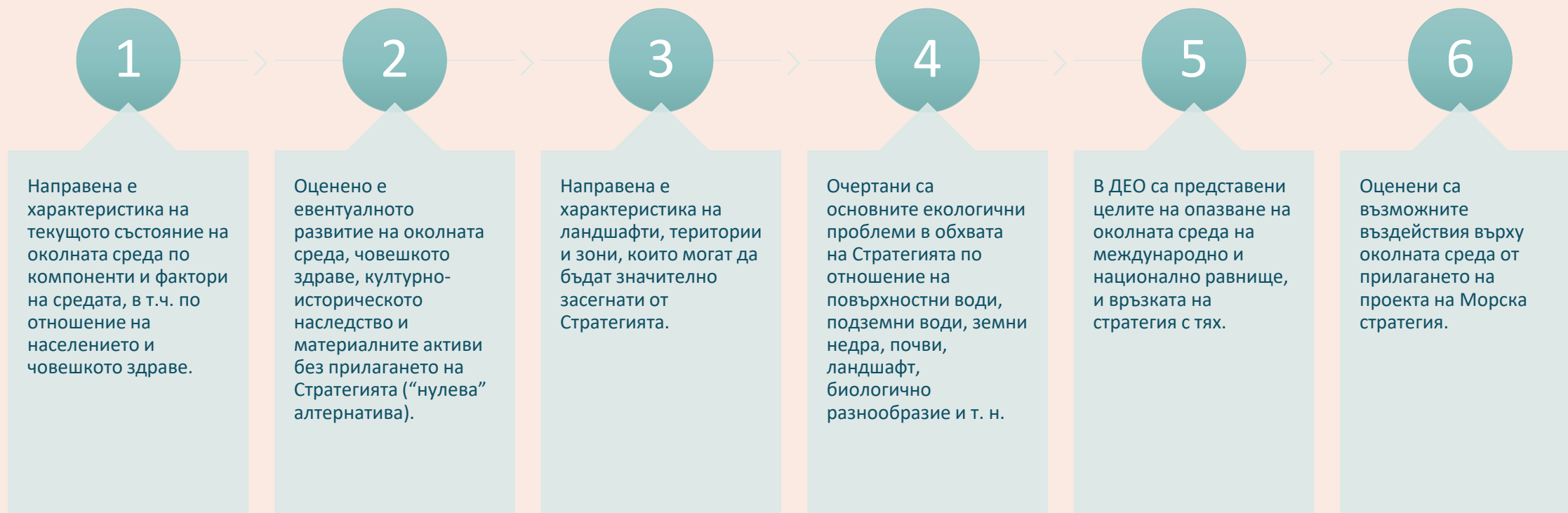
Морската стратегия се прилага за морските води на Р България. Съгласно разпоредбите на чл. 2. (1) от Наредбата за опазване на околната среда в морските води (НООСМВ), морските води обхващат:

1. водите, морското дъно и геоложката основа откъм страната на откритото море спрямо изходните линии, от които се измерва широчината на териториалното море, до най-крайната зона, в която Република България осъществява суверенни права, юрисдикция и контрол, съгласно Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанища на Република България (ЗМПВВПРБ) и Конвенцията на ООН по морско право (ДВ, бр. 38 от 1996 г.), т.е. териториалните води и изключителната икономическа зона (ИИЗ) на страната;
2. крайбрежните води с тяхното морско дъно и геоложка основа, доколкото определени аспекти от екологичното състояние на морската околна среда не се уреждат от Закона за водите (ЗВ).

ОБХВАТ НА ПРОЕКТ НА МОРСКА СТРАТЕГИЯ

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ЕО

СЪЩЕСТВУВАЩО СЪСТОЯНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Развитие без прилагането на проекта на Морска стратегия

В ЕО е включен анализ на съществуващото състояние на компонентите и факторите на околната среда в обхвата на Морска стратегия, като е обърнато особено внимание на текущото състояние на морската околна среда.

Разгледани са компонентите и факторите на околната среда по ЗООС, като във връзка с анализа и оценката на очакваното въздействие от прилагане на Морската стратегия се разглежда и сухоземната територия в границите на 14-те черноморски общини: Шабла, Каварна, Балчик, Аксаково, Варна, Аврен, Долни чифлик, Бяла, Несебър, Поморие, Бургас, Созопол, Приморско и Царево.

Разгледано е и съществуващото състояние на единадесетте дескриптори по РДМС, които са включени към съответните компоненти на околната среда.

Разгледано е и евентуално развитие на околната среда **без прилагането на проекта на Морска стратегия** - *неприлагането на Стратегията крие опасност от влошаване на показателите за качество на морските води и водите за къпане и забавяне в установените положителни тенденции за подобряване на качеството на морската среда.*

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ЕО

Направена е характеристика на околната среда за територии, за които съществува вероятност да бъдат съществено засегнати:

Зони за защита на водите – чл. 119а, ал. 1, включващи:

- Територията на водосбора на повърхностните водни тела и земната повърхност над подземните водни тела по чл. 119, ал. 1, т. 1 и 2
- Водните тела, определени като води за отдих и водни спортове включително определени зони с води за къпане (съгласно наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 7)
- Зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи, включително: а) уязвими зони, б) чувствителни зони
- Зоните за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми
- Защитени територии, защитени зони

Зони за депониране на драгажни маси

Зони, разрешени за тралиране с бийм трал за *Rapana venosa*

Зони с пространствени ограничения за риболов

Зони за аквакултури

Зони за разполагане на стационарни риболовни уреди

Обичайни риболовни полета

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ЕО

Очертани са **основните екологични проблеми** в обхвата на Стратегията по отношение на отделните компоненти на околната среда: атмосферен въздух и климат, повърхностни, подземни и морски води, земни недра, почви, субстрат на морското дъно, ландшафт, биологично разнообразие и т. н.

Не се очаква проектът на Морска стратегия да доведе до задълбочаване на съществуващите проблеми, или до възникване на нови проблеми по отношение на околната среда и здравето на населението. Напротив, очаква се той да доведе до подобряване на състоянието на повърхностните, подземните и морските води в зоните около крайбрежието на Черно море

В Доклада за ЕО е направен **анализ на относимостта на целите за опазване на околната среда на международно и национално равнище, с тези на проекта на Морска стратегия**. Описан е и начинът, по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание при изготвянето на проекта на Морска стратегия. *Анализът показва, че:*

-проектът на Морска стратегия съобразява и интегрира в обхвата си целите по опазване на околната среда на национално и европейско ниво, които са относими с него.

-проектът на Морска стратегия не влиза в противоречие с целите по опазване на околната среда на национално и европейско ниво.

ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЯТА (1)

На ниво цели

От направения анализ на вероятните въздействия на **предвидените цели** върху околната среда и човешкото здраве бе установено, че:

- предложените цели за постигане и поддържане на „добро състояние“ на морските води се очаква да окажат изцяло **положителни**, преки и непреки, дългосрочни въздействия върху всички компоненти и фактори на околната среда, като пряко допринесат за постигането на „добро състояние“ на морската околна среда.
- очакват се значителни положителни въздействия при прилагането и на трите цели по отношение на **морските води, ландшафта, биоразнообразието, ЗЗ и ЗТ**, както и **положителни въздействия**, които няма да са значителни, по отношение на **въздуха, повърхностните и подземните води, субстрата на морското дъно, КИН, материалните активи, отпадъците, опасни химични вещества, вредните физични фактори и населението**.
- не се очаква въздействие върху **климата, земните недра и почвите**.

ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЯТА (2)

На ниво мерки

От направения анализ на вероятните въздействия **на ниво мерки** в ПоМ върху околната среда и човешкото здраве бе установено, че:

- При прилагане на всички нови мерки за постигане и поддържане на „добро състояние“ на морските води **не се очаква отрицателно въздействие**, а се очаква да окажат пряко и непряко, дълготрайно, значително и незначително положително въздействие с комплексно положително влияние върху голяма част от компонентите и факторите на околната среда.
- Не се очаква въздействие върху **климата, подземните води и земните недра**, а върху **почвите, материалните активи и опасните химични вещества** се очаква незначително положително въздействие от прилагането на една от мерките.
- Очакваните въздействия върху **въздуха, повърхностните води и населението** са предимно незначителни и непреки, дългосрочни и вторични, като се очаква подобряване на КАВ в района на прилагане на Морската стратегия и намаляване на замърсяването на повърхностните води. Очаква се положително въздействие както върху здравето на хората, така и върху **Дескриптор 9 Замърсители в риба и други морски храни** вследствие на подобряване на качеството на морските води, на морските храни и на водите за къпане.

ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЯТА (3)

На ниво мерки

- Очакваните въздействия върху **морските води, субстрата на морското дъно, ландшафта, КИН, биологичното разнообразие, защитените територии и защитените зони**, са предимно значителни положителни, преки и непреки, първични и вторични, едновременни, дългосрочни, периодични или постоянни, кумулативни, с локално до трансгранично измерение, които ще допринесат за постигане и/или поддържане на ДСМОС по **Дескриптор 1 – Биоразнообразие, Дескриптор 2 – неместни видове, Дескриптор 3 - Експлоатация на риби и черупкови организми, които са обект на промишлен риболов, 5 – Евтрофикация, Дескриптор 6 - Цялост на морското дъно Дескриптор 8 – Замърсители в морската околна среда и Дескриптор 9 Замърсители в риба и други морски храни.**

- Очакват се значителни дългосрочни положителни въздействия по отношение на факторите на околната среда **вредни физични фактори и отпадъци:**
  - По отношение на **подводния шум и Дескриптор 11 Морски шум** се очакват значителни дългосрочни положителни въздействия и незначителни дългосрочни непреки въздействия, дължащи се на подобряване условията на средата.
  - Въздействията върху **отпадъците и Дескриптор 10 Морски отпадъци** могат да се обобщят като значително положителни, преки и непреки, дългосрочни и постоянни от мерките, които се очаква да доведат до създаване на законово регламентирани механизми за управление на морските отпадъци, значително подобряване на управлението на отпадъците и от там подобряване състоянието на морската среда и морските екосистеми.

ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЯТА (4)

Обобщение

От направеният анализ на вероятните въздействия на целите и мерките в ПоМ може да се обобщи, че предложените цели и мерки за постигане и поддържане на „добро състояние“ на морската околна среда се очаква да окажат пряко и непряко, дълготрайно, значително и незначително положително въздействие с **комплексно положително влияние върху околната среда и човешкото здраве и да допринесат за постигане и поддържане на ДСМОС по всички дескриптори.**

Трансгранично въздействие

От направения анализ в ЕО по отделните компоненти и фактори на околната среда и човешкото здраве може да се направи заключение, че от прилагането на целите и мерките в ПоМ на Морска стратегия **не се предполага неблагоприятно трансгранично въздействие** върху околната среда и здравето на хората на територията на други държави, а където е възможно такова въздействие, то ще е положително, като не се очаква да е значително.

МЕРКИ

Мерки за отразяване в окончателния вариант на проекта на Морска стратегия

- преформулиране на мярка 13
- допълване на изписаните дейности на мерки 3 и 20,
- допълване на отговорните институции с Център за подводна археология при прилагане на мерки 8, 17 и 20,
- допълване на заинтересованите страни с Център за подводна археология при прилагането на мерки 9, 14 и 15

Мерки за изпълнение при прилагане на проекта на Морска стратегия

Предложени са мерки за смекчаване/предотвратяване на потенциални отрицателни въздействия при прилагането на мерки по отношение на: климат, атмосферен въздух, води, почви биологично разнообразие (фауна), отпадъци, материални активи, население и човешко здраве.

Мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на проекта на Морска стратегия

Предложени са мерки за наблюдение по време на прилагането на проекта на Морска стратегия

ОЦЕНКА ЗА СЪВМЕСТИМОСТ

Предвид изискването на чл. 36, ал. 2, във връзка с чл. 12, ал. 2 и ал. 4 от Наредбата за ОС е извършена проверка, при която се установи, че реализирането на проекта на Морска стратегия е допустимо при спазване на режимите на ЗТ и ЗЗ, определени със ЗЗТ, заповедите за обявяването им и планове за управлението им (ако има приети такива).

На основание чл. 36, ал. 3 от Наредбата за ОС е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която проектът на Морска стратегия за опазване на околната среда в морските води на Република България за периода 2022-2027 г. няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони в териториалния обхват на стратегията.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Проектът на „Морска стратегия за опазване на околната среда в морските води на Република България за периода 2022-2027 г.“ е с пряка екологична насоченост и залегналите в нея цели, а също така и мерки в програмата от мерки, ще допринесат за подобряване състоянието на околната среда, за подобряване качеството на живот на хората и за постигане и поддържане на ДСМОС по всички дескриптори.

В резултат на направения анализ може да се обобщи, че предвидените цели, както и предвидените мерки в ПоМ са допустими за осъществяване, предвид изискванията за опазване на околната среда.

Направеният екологичен анализ показва, че проекта на Морската стратегия ще окаже предимно положително, дългосрочно, постоянно въздействие върху морската околна среда и ще допринесе за достигане на показателите за добро състояние, съгласно изискванията на РДМС.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изпълнението на проекта на „Морска стратегия 2022-2027 г. ще доведе до постигане на добро състояние на морската околна среда, ще се гарантира нейната защита и съхраняване, както и се очаква да се ограничи антропогенният натиск в резултат на различните стопански дейности и да се създадат условия за устойчиво развитие и съхраняване на биоразнообразието в Черно море.

Екипът от експерти, разработили екологичната оценка, препоръчва на Министъра на околната среда и водите да съгласува проекта на „Морска стратегия за опазване на околната среда в морските води на Република България за периода 2022-2027 г.“ и програмата от мерки към нея.

Благодаря за
вниманието!